

Prof. dr hab. Krzysztof Baculewski
dawniej: Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina
Warszawa

Warszawa, 6 lutego 2022

**Recenzja dokumentacji habilitacyjnej dr Jolanty Wąsacz- Krztoń
w dyscyplinie teoria muzyki**

Po uzyskaniu doktoratu na Uniwersytecie Rzeszowskim (*Ludzie i muzyka w Krakowie w I połowie XIX wieku*) w roku 2007 pani dr Jolanta Wąsacz-Krztoń podjęła prace badawcze nad kulturą muzyczną Galicji II połowy XIX-wieku do wybuchu I wojny światowej. Tematyka ta jest po pierwsze stosunkowo wąska i choćby z tego powodu prawie w ogóle nieznaną; po drugie - stanowi część dorobku historycznego Polaków i Polski, niezależnie od struktury etnicznej omawianego obszaru; po trzecie - na co wskazują prace habilitantki -wnoszą znaczący wkład w historię wychowania muzycznego, które nie jest szczególnie popularnym kierunkiem zainteresowań badawczych. To wszystko świadczy o wadze poruszanej tematyki. Autorka daje w ten sposób dowód żywotności problemu edukacyjnego, dowodzi, że środowiska intelektualne polskie zawsze były zainteresowane kultywowaniem różnych aspektów kultury i sztuki. Trochę to dziś zapomniany punkt widzenia, ale m.in. dzięki niemu i świadomości znaczenia - ocalało wiele elementów tej kultury.

Dr Jolanta Wąsacz-Krztoń podzieliła swoją aktywność na trzy zasadnicze wątki. Pierwszy - to głównie ponad 300-stronicowa praca *Edukacja muzyczna młodzieży gimnazjalnej w Galicji Zachodniej w dobie autonomii*, wydana w r.2019 przez Uniwersytet Rzeszowski. Drugi - to 6 prac o zbliżonej tematyce, opublikowanych w l.2016-17, opublikowanych w różnych pracach zbiorowych

oraz profesjonalnych pismach naukowych. Trzeci - to 9 artykułów z lat 2008-2020 traktujących - szerzej - o kulturze muzycznej tego samego regionu.

Galicja, w interesującym Autorkę okresie, miała o wiele większy zasięg terytorialny, niż obecnie, a po II wojnie światowej podejmowanie jakichkolwiek wątków dotyczących kultury polskich Kresów było tematem wątpliwym politycznie i niekoniecznie interesującym socjologicznie czy kulturowo. Jednak po roku 1989, kiedy nastąpiła większa swoboda w komunikowaniu się i podróżach, kiedy otwarto niektóre archiwa, zwłaszcza na terenie dawnego Związku Sowieckiego, można też było otwarcie mówić o polskich historycznych wpływach na cały region. Stąd też stąd też skupienie się habilitantki na szeroko rozumianej kulturze muzycznej Galicji właśnie, jest tematem jak najbardziej potrzebnym i właściwym historycznie. Póki jest szansa na wykorzystanie istniejących aktualnie możliwości. Kultura polska, zwłaszcza na Kresach, ciągle jeszcze pozostaje w dużej mierze niezbadana. Tym większa waga prac takich, jak te, które podejmuje dr Jolanta Wąsacz-Krztoń.

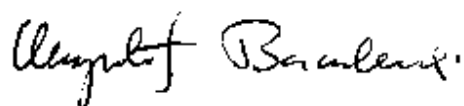
Habilitantka skupia uwagę głównie na okresie kilkudziesięciu lat przed wybuchem I wojny światowej. W Autoreferacie wskazuje na interesujący dobór źródeł. Są nimi: druki, sprawozdania szkolne gimnazjów (!), programów szkolnych, przepisy, rozporządzenia, sprawozdania szkół, kalendarze, ponadto materiały dydaktyczne omawianego okresu, jak podręczniki, śpiewniki, zbiory pieśni i metodyki, księgi pamiątkowe, wspomnienia, anonse, (afisze), a także literatura o nauce i kulturze oraz dane statystyczne. To ukazuje szerokość ujęcia, a tym samym ambicje metodologiczne. Autorka zwraca uwagę na kwalifikacje zawodowe nauczycieli (były nader różne). Bada także środowiska uczniowskie i skład społeczny. Dane demograficzne charakteryzują ponadto od innej nieco strony środowisko uczniowskie. Pisze Autorka o formach edukacji z jednej strony, a o bezpośrednich działaniach młodzieży z drugiej, wymienia okazje, dla których udział chórów i orkiestr (sic!) szkolnych był wówczas czymś

oczywistym. Nie bez znaczenia jest też wątek związków edukacji muzycznej z patriotyczną i ogólnokulturową.

Ponadto interesujące są cele, jakie dr Jolanta Wąsacz-Krztoń stawia przed sobą. Głównym z nich jest niewątpliwa popularyzacja świadomości, czym była wówczas Galicja dla kultury podzielonej rozbiorowo Polski. Stąd też nacisk na kulturotwórczą rolę edukacji muzycznej, a przede wszystkim informacje o sprawach na ogół nieznanach: teatrach stacjonarnych (Lwów, Kraków) o objazdowych, o repertuarze koncertowym i operowym, o towarzystwach muzycznych i stowarzyszeniach chóralnych, o artystach koncertujących na terenie Galicji - not least - o kobietach funkcjonujących "w przestrzeni muzycznej scen galicyjskich".

Warto także zauważyć, że dr Jolanta Wąsacz-Krztoń nie ogranicza się wyłącznie w swej działalności publicystyczno-naukowej do problematyki regionu. W jej dorobku znajdziemy prace o muzyce filmowej, o muzyce filmowej Wojciecha Kilara oraz prace interdyscyplinarne. Autorka podejmuje także prace popularyzatorskie i krytyczne. Dr Jolanta Wąsacz-Krztoń jest ponadto - od r. 2003 - pracownikiem naukowo-dydaktycznym (adiunkt) w Instytucie Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdzie prowadzi zajęcia m.in. z historii kultury, wiedzy o sztuce, historii chóralistyki, historia tańca. Zorganizowała także 3 międzynarodowe konferencje naukowe (2016, 2017, 2020), których gospodarzem był Uniwersytet Rzeszowski.

Aprobując dokumentację dr Jolanty Wąsacz-Krztoń - wnioskuję o dopuszczenie Habilitantki do dalszych etapów przewodu.

Prof. dr hab. Krzysztof Baculewski